

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: D. ALEXANDRESCO

A B O N A M E N T U L

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artei — 11

In dosul Palatului Justiției

Recomandăm cu tot dinadinsul adnotația care însoțește jurisprudența străină ce publicăm astăzi, relativ la jocul de cărți, sau la noroc. Această monografie este un studiu complet asupra materiei. In acest studiu conștiincios cititorii vor găsi mai multe documente interesante privitoare la Moldova și alte curiosități, pe care mulți nu le cunosc.

(N. R.)

SUMAR:

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Inalta curte de casație, s. I: *Elvira Băicoianu cu N. Lepădatu.*Tribunalul Iași, s. II: *Ministerul de finanțe cu Moșt. def. Olivenbaum.*

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ:

Tribunalul corecțional din Aurillac: *Minist. Public contra lui Hrireux*, cu o *Observație* de d-l D. Alexandresco. Intrunirea Comitetului «*Curierului Judiciar*». Avis.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 24 Noembrie 1903

Președenția D-lui G. E. SCHINA, Prim-Președinte

Elvira Băicoianu cu C. Lepădatu

Dotă. — Dotă constând într'o creanță ipotecară în rangul al doilea. — Perderea ei nu din neglijența soțului. — Dacă acesta poate fi obligat la restituirea ei. — (Art. 1275 Cod civil).

Martori. — Dovedirea primirei unei sume ce trece de 150 lei vechi. — Neadmisibilitate. — Omisiune de a se pronunța asupra acestei probe. — Omisiune neesențială. — (Art. 1191 Cod civil).

Dotă. — Restituirea ei. — Epoca când trebuie restituită. — Dacă soțul este descărcat când a restituit o parte în timpul căsătoriei. — (Art. 1248, 1271, 1281 și 1760 Codul civil).

1) Când se constată că dota, constând dintr'o creanță ipotecară în rangul al doilea, s'a perdut fără neglijența bărbatului, acesta nu poate fi obligat către fosta sa soție la restituirea dotei.

2) Dovada cu martori fiind neadmisibilă când este vorba de a se constata primirea unei sume mai mare de 150 lei vechi, omisiunea ce judecata face de a se ocupa de acest mijloc de probă invocat de una din părți nu este esențială și deci nu poate atrage casarea hotărârei.

3) Restituirea dotei nu se poate face, în mod valabil, în timpul căsătoriei, femeia trebuind să și primească dota numai la epocile determinate de lege, și după art. 1271 din Codul civil, obligațiunea de restituire a dotei ia naștere sau prin desfacerea căsătoriei, sau prin separația de patrimoniu, sau prin absența unuia din soți.

Ast-fel, când judecata, în acțiunea intentată de soție fostului său soț, în urma desfacerei căsătoriei, de a i restituie dota ce i constituise la contractarea căsătoriei, apără pe fostul soț de a restitui întreaga dotă obligându-l la restituirea numai a unei părți din dotă pe motiv că soția și-ar fi primit în timpul căsătoriei o parte din dotă, prin aceasta violează dispozițiile sus citatului art. 1271, și deci hotărârea sa este casabilă.

Decisiunea 503/903. — Casată, în urma recursului făcut de Elvira Băicoianu, decisiunea Curții de apel din București, s. II cu No. 64/903 dată în proces cu C. Lepădatu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe d-l avocat N. A. Papadat în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați Virgiliu Alexandrescu și G. Tașcă în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare în următoarea cuprindere:

«Omisiune esențială și nemotivare. Pentru a dovedi că nu mi se poate imputa un quasi delict, și anume că, de fapt eu am semnat numai ordonanța de plată, iar soțul meu a primit banii de la casa de depunerii și dănsul i-a și cheltuit, am propus și dovida cu martori, pentru stabilirea acestor fapte, cu toate acestea, Curtea nu se pronunță, asupra acestui mijloc principal de probă, ast-fel că comite o omisiune esențială și dă o decisiune nemotivată».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă, că recurenta Elvira Băicoianu, a intentat acțiune contra fostului ei soț, C. Lepădatu, intimat în recurs, pentru restituirea sumei de 5025 lei, rest din dota sa de 9000 lei, ce-i fusese constituită într'o creanță ipotecară de 9000 lei, din care i se restituie numai 3975 lei; că, ambele instanțe de fond, au respins acțiunea ca neîntemeiată;

Considerând că fiind vorba de a se constata primirea unei sume mai mari de 150 lei vechi, dovada prin martori, față cu dispozițiunile art. 1191 Cod. civ., este neadmisibilă;

Că, prin urmare, dacă Curtea de fond, prin decisiunea atacată, a omis de a se ocupa de acest mijloc de probă, invocat de recurentă, omisiunea nu este

esențială ; și, așa fiind, acest mijloc de casare, se găsește nefondat.

Asupra mijlocului următor :

• Eroare de fapt care a antrenat o gravă eroare de drept și violarea art. 1275 Cod civ., exces de putere și nemotivare. Creanța ipotecară ce constituiesc dotă era asigurată în două imobile din str. Uranus și cel din str. Sabinelor. Este adevărat că în actul de ipotecă s'a zice că ipoteca asupra imobilului din str. Sabinelor este în întâiul rang, însă în procesul verbal de luarea inscripțiunii, proces-verbal care este transcris pe actul de ipotecă, se arată că ipoteca mea vine în rang după aceea a lui A. Cristescu, așa că în momentul când am constituit dotă acest act de ipotecă, fostul meu soț, a văzut perfect că ipoteca asupra acestui imobil este în rangul al II-lea. Am relevat aceste împrejurări înaintea Curții de fond și cu toate acestea Curtea nu ține socoteală, nici de opunerile mele, dar nici de întregul coprint al actului și plecând de la falsa premisă că actul afirmă o ipotecă în rangul întâi asupra imobilului din str. Sabinelor, apără pe fostul meu soț de a-mi restitui ce mă mi se cuvenea, adică 2116 lei, peste cei 2809 preținși că i-ași fi primit de la casa de depuneri ;

• Judecând ast-fel Curtea face o omisiune esențială, comite un înverdat exces de putere, face o eroare de fapt, dând o hotărîre nemotivată și violează ast-fel art. 1275 C. civ..

Considerând că în privința sumei de 2216 lei, ce se constată că fostul soț C. Lepădatu n'a primit din creanța ipotecară constituită dotă, Curtea de fond stabilește în fapt că numitul nu poate fi rensponsabil, de oare ce creanța fiind asigurată în rangul al doilea, dacă la vânzarea imobilului ipotecat, prețul eșit n'a putut acoperi de cât creanța din rangul întâi, pierderea acestei sume din dotă, n'a putut proveni din neglijența soțului, căci ori ce diligență ar fi pus dînsul ca să împedice vânzarea, neavînd capital ca să acopere creanța primului creditor, încercările sale ar fi rămas zadarnice și n'ar fi putut evita această pierdere ;

Considerând că această constatare eminentă de fapt, a Curții de fond, scapă controlului acestei înalte Curți :

Considerând dar, că din momentul ce este constant, că această sumă din dotă, s'a pierdut fără neglijența bărbatului, cu drept cuvînt, Curtea de fond, față cu dispozițiunile art. 1275 Cod civ. a decis că intimatul nu poate fi obligat către fosta sa soție la restituirea sus arătatei sume ;

Că, așa fiind, nici acest mijloc de casare, nu este întemeiat.

Asupra mijlocului :

• Violarea art. 1271 Cod civ. și art. 998 și exces de putere. Din dota mea de 9000 lei, constituită într-o creanță ipotecară, am cerut dupe desfacerea căsătoriei să mi se restituie suma de 5025 lei, căci restul până la 9000 lei de 3975 lei, îl primisem în baza deciziei Curții No. 165/901. Curtea de apel însă îmi respinge cererea pe motiv că : 2809 lei, i-ași fi primit eu în timpul căsătoriei, iar pentru 2116 lei, fostul meu soț nu poate fi răspunzător de pierderea acestui rest.

• Judecând ast-fel Curtea violează dispozițiunile art. 1271 Cod civil și aplică rău art. 998 Cod. civ. căci dota neputînd fi n'ci mărită nici micșorată în timpul căsătoriei și ea, cum e în speță, fiind proprietatea bărbatului tot timpul cât a ținut căsătoria, chiar dacă a'și fi primit o parte din ea, în timpul căsătoriei, totuși, aceea primire nu poate descărca pe soț de obligațiunea de restituire, atunci când obligațiunea s'a născut. A'l apăra de această obligațiune pe temeiul art. 998 Cod civ. este a viola și acest text de lege, pentru că acest articol nu se aplică pentru greșelile comise în executarea unui angajament contractual și nici când persoana ce a suferit prejudiciu este ea însăși culpabilă de vre-o greșală sau neglijență. Or, în speță soțul meu, și eu mine, am cerut înscris de la tribunal liberarea celor 2809 lei, prin urmare avea perfectă cunoștință că acea sumă a fost realizată și dacă n'a urmărit cererea ce făcuse este el numai răspunzător și omisiunea ce a făcut tribunalul că în adresa de liberare să nu pună și numele său nu poate să constituie din parte-mi un quasi delict în sensul art. 998 C. civ.

• Cu exces de putere dar Curtea interpretă în modul arătat mai sus cele două articole citate. t

Considerând că este de esența regimului dotal de a asigura conservarea dotei femeii ; că, în acest scop legiuitorul, după ce în art. 1248 Cod. civil declară i-

nalienabilă averea dotală prevăzută în acel articol, prin art. 1281 recunoaște femeii dreptul de a lua o ipotecă asupra imobilelor bărbatului pentru dota cea alienabilă, ridicându-i facultatea de a renunța la această ipotecă, iar mai departe prin art. 1760, edictează că femeia nu poate renunța nici într'un cas în favoarea bărbatului său, la inscripțiunile luate pentru asigurarea dotei sale imobiliare ;

Considerând că legiuitorul consequent acestor principii, prin art. 1271 Cod civ. dispune că obligațiunea de restituirea dotei ia naștere sau prin desfacerea căsătoriei sau prin separațiunea de patrimoniu, sau prin absența unuia dintre soți ;

Considerând că din toate acestea, rezultă neîndoios, că restituirea dotei nu se poate face în mod valabil în timpul căsătoriei, femeia trebuînd să-și primească dota numai la epocile determinate de lege ;

Că, a se admite contrariul, ar fi a se suprima de fapt regimul dotal, de oare ce s'ar da puțința soțului, ca în timpul căsătoriei, sub influența sa morală, femeia să i dea descărcare de obligațiunea de restituire și ast-fel toate garanțiile luate de legiuitor pentru garantarea dotei ar rămînea iluzorie ;

Considerînd că ast-fel fiind, și într-un cât în specie, Curtea de fond, prin deciziunea atacată, admite că recurenta Elvira Băicoianu, din dota sa de 9000 lei, trecută în proprietatea bărbatului (art. 1245 Cod civ.), și ar fi primit în timpul căsătoriei suma de lei 2809, și descarcă pe fostul ei soț C. Lepădatu de obligațiunea de a-i restitui această sumă, atunci când obligațiunea de restituire a luat naștere prin desfacerea căsătoriei, prin această procedare violează dispozițiunile art. 1271 Cod civil ;

Că, prin urmare, din aceste puncte de vedere, sus arătatul mijloc de casare, se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, Secția II

Audiența de la 27 Octombrie 1903

Președenția D-lui A. L. NEGRESCU, Jude sindic

Ministerul de finanțe cu Moșt. def. Olivenbaum

Sentința civilă No. 280

Timbru.—Succesiune.—Taxă de înregistrare.—Modul cum trebuie calculată taxa succesorală pentru imobile.— Dacă se calculează la venitul net sau la venitul brut al imobilului.— (Art. 62 din legea timbrului).

Asemănat art. 62 din legea timbrului, taxa succesorală, pentru imobile, se calculează după valoarea declarată de moștenitori, valoare care însă în nici un caz nu poate fi mai mică de cât venitul imobilului prevăzut în roluri înmulțit cu 20, și acest venit este venitul net nu cel brut, întru cât rolurile de contribuțiuni nu se referă de cât la venitul net.

Tribunalul deliberînd,

Avînd în vedere contestațiunea făcută de d. avocat al Statului de pe lângă Curtea și Tribunalul Iași prin petițiunea înregistrată la No. 5558 din 27 Mai a. c. în numele d-lui Ministru de Finanțe, conf. art. 64 din legea timbrului și înregistrării, prin care contestă suma evaluată și averea indicată de moștenitorii def. Simon Olivenbaum prin petițiunea adresată Administrațiunii financiare Iași și înregistrată sub No. 58746 din 25 Ianuarie 1902 ;

Avînd în vedere desbaterile urmate și concluziunile părților puse în sedința din 21 Octombrie curent ;

Considerînd că Ministerul de Finanțe prin avocatul său, pretinde că pentru averea imobiliară urbană cuprinsă în succesiunea def. Simon Olivenbaum și care se compune din un imobil situat în orașul Iași și să plătească ca taxă succesorală de 2% de către descen-

denții lui S. Olivenbaum, calculată asupra valorii de 122.000 lei a imobilului urban;

Având în vedere că moștenitorii prin avocatul lor d. P. Sion, cer ca taxa succesorală pentru imobil să fie calculată la suma de 91.500 lei, ceea ce înseamnă o diferență destul de apreciabilă, în taxa succesorală cuvenită Statului pentru imobil;

Având în vedere că după disp. art. 62 al. f. din legea timbrului, taxa succesorală, pentru imobile se calculează după valoarea declarată de moștenitori, care valoare în nici un caz nu poate fi, mai mică de cât venitul imobilului prevăzut în roluri, înmulțit cu 20.

Că deci urmează a se ști, care e venitul după roluri, a imobilului în chestiune;

Având în vedere că din certificatul No. 184 din 16 Maiu 1902 a percepției orașului Iași, se constată că imobilul în chestiune este pus la o foncieră de 297 lei 38 bani, calculată asupra venitului net de 4575 lei, 7 bani;

Considerând că întru câtă vreme rolurile de contribuție nu se referă de cât la venitul net, întru atâta legiuitorul referindu-se prin art. 62 al. f. din legea timbrului la ele, nu s'au putut referi de cât la venitul net, cuprins în ele, și deci acest venit, urmează a se înmulți cu 20, pentru a se putea ști la ce sumă trebuie calculată taxa de înregistrare pentru imobilul succesoral;

Considerând că taxele succesoriale se datoresc nu de moștenitori, ci de moștenire, că deci, ea este cea care plătește fiscului taxa succesorală;

Că prin urmare pătrimea de venit, care nu era imposibilă pe cât timp trăia defunctul, nu se vede în puterea cărui principiu, ea devine imposibilă, prin decesul proprietarului său;

Considerând că rațiunea juridică, nu poate fi schimbată prin efectul morții, de oare-ce această pătrime servește pentru diferite reparațiuni, și pentru asigurarea perceperei regulată a restului de trei părți din venit, că deci nu este întemeiată contestația Statului în acest punct de vedere și urmează ca dreptul Statului pentru imobilul succesoral, să fie calculat la suma de 91.500 lei ca reprezentând venitul net din roluri, înmulțit cu 20, întru cât, Statul prin avocatul său, nu a dovedit și nici a cerut să dovedească că venitul net al imobilului este mai mare de cât acel prevăzut în roluri, cerând numai ca taxa succesorală să fie calculată asupra venitului net, plus o pătrime, adică asupra venitului brut, înmulțit cu 20, aceea ce, față cu rolurile de contribuție, nu poate avea rațiune, întru cât aceste roluri nu se ocupă de cât de venitul imposibil adică de venitul net, nu și de venitul brut sau ne imposibil.

În al doilea loc, Ministerul de Finanțe prin avocatul său, cere ca taxele succesoriale să fie calculate pe întregul patrimoniu a defunctului, pe când moștenitorii cer prin avocatul lor, ca aceste taxe, să fie calculate pe averea mobilă producătoare de venit, care este imposibilă cu 5% ca mai folositor lor, acest rezultat;

Având în vedere că quantumul acestei averi este în sumă de 348.128 lei 30 bani, (sumă ne contestată de părțile litigante), că cu cât această sumă va fi mai scăzută, cu atâta taxele succesoriale, vor fi mai mici și mai ușor de suportat de moștenire, de oare-ce moștenitorii vor plăti mai puțin 5% tinzând a plăti mai mult 2% ca taxe succesoriale;

Considerând că urmează a se primi această soluțiune, de oare-ce se găsește mai avantajoasă pentru moștenitori, fiind de principiu că în legile financiare, interpretarea cea mai favorabilă, urmează a se da particularilor (a se vedea Dreptul No 52 din 1 Septembrie 1903 decizia Casației) deci taxele de succesiune, urmează a se calcula pe averea mobilă producătoare de venit, și când această avere va fi insuficientă, se va trece la averea mobilă ne producătoare de venit, și în fine chiar la averea imobiliară care asemenea e neproducătoare de venit;

Considerând că ținând seamă de principiul de mai sus, avem rezultatele următoare: Vom scădea pasivurile moștenirii în sumă de 339.008 lei 63 bani, (sumă necontestată de părțile litigante) din totalul averii mobile producătoare de venit, care este în sumă de 348.128 lei 30 bani (sumă asemenea ne contestată de părțile litigante) și ne va rămânea deferența de 9119 lei 67 bani, această diferență reprezintă averea mobilă producătoare de venit, și care urmează a se impune cu 5%, deosebit de această sumă, moștenirea mai are avere mobilă, neproducătoare de venit, pentru suma de 52.580 lei, (sumă iarăși necontestată de părțile litigante), care urmează a se impune cu 2%, oșebit de aceasta, trebuie de adunat și averea imobiliară în sumă de 91.500 lei, care asemenea urmează a se impune tot cu 2%. Cu alte cuvinte urmează a se impune cu 2% 144.080 lei, (cifra ce reprezintă averea imobiliară și averea mobilă producătoare de venit, care este în sumă de 9119 lei 67 bani) ear peste tot, se cuvine Statului 2881 lei 60 bani pentru averea supusă taxei de 2%, și 455 lei 98 bani pentru averea supusă taxei de 5%, și în definitiv, dreptul Statului să cifrează la suma de 3337 lei 58 bani, la totalul succesiunii evaluată de tribunal la suma de 153.199 lei 67 bani;

Considerând că întru cât moștenitorii în ședință și prin rezumatele de concluzii, sunt de acord cu Statul în ce privește quantumul averii mobile producătoare de venit și a averii mobile ne producătoare de venit, cum și în privința quantumului pasivului moștenirii, de scăzut din succesiune, întru atâta contestația din partea Statului, nu se mai poate zice că există asupra acestor puncte și că toată contestația Statului se reduce la chestia de a se impune taxa de succesiune pe venitul brut al imobilului cum și a se calcula taxa succesorală cuvenită Statului în mod proporțional, pe fie-care specie de avere, ori în aceste două puncte, Tribunalul găsește că contestația Statului nu e întemeiată și deci urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive de fapt și de drept redactate de d. Jude sindic delegat, tribunalul respinge, etc.

(ss) Negrescu, Varlam.

Grefier (s) Gh. Burgeli.

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

TRIBUNALUL CORECȚIONAL DIN AURILLAC

Audiența de la 25 Noembrie 1900

Președinția D-lui D E L Z O N S, președinte

Minist. public contra lui Hervieux

Jocuri la noroc sau la hazard.—Bacara.—Cafenea.—Art. 410 C. pen. fr. (350 C. pen. rom).

Jocurile la noroc, la care se referă art. 410 C. pen. (350 C. pen. rom.) sunt toate acele în care norocul sau hazardul este mai presus de iscusința și combinația inteligenței jucătorului.

În această categorie intră mai cu seamă jocul de bacara, fiind că, în acest joc, câștigul sau pierderea atârnă mai în totul de valoarea cărților distribuite jucătorilor, sau de cea a cărților suplimentare ce ei pot cere.

Proprietarul unei cafenele, care pune la dispoziția jucătorilor una din sălile stabilimentului său, percepend o remunerație, cade sub prevederile art. 410 din Codul penal (350 C. penal rom.), și comite delictul prevăzut și pedepsit de acest text.

Tribunalul,

Considerând că, în urma unei plângeri înmănată par-

chetului local, care semnală că o casă de joc, cafeneaua ținută la Aurillac, de către prevenit, poliția a fost invitată a supraveghea acest stabiliment; că, dintr'un proces-verbal încheiat de comisarul de poliție a orașului Aurillac, rezultă că, în ziua de 28 Septembrie 1899, sub brigadierul de poliție, împreună cu doi agenți ce-l asistau, au intrat, la oarele 12 din noapte, în sala cafelelei, spre a invita pe gerant a închide stabilimentul, de oare-ce sunase ora reglementară; că, atunci, ei au auzit mai multe glasuri și un sunet de bani în descre bucatărie; că, intrând în bucatărie, ei au văzut, într'o oada de alături, patru sau cinci indiviți ședând la o masă, pe care era un joc de bacara; că tot atunci au văzut pe unul din acei indiviți strângând bani într'o pungă; că Hervieux fiind interogată a doua-zi de către comisarul de poliție, a declarat că în acea seară jocul nu i-a produs de cât cinci lei, recunoscând în același timp că adesea-ori, pentru a nu dice în toate zilele, se joacă cărți la el. Considerând că faptele constatate prin procesul-verbal sunt confirmate prin instrucția publică urmată înaintea tribunalului în ziua de 11 ale curente; că din această instrucție rezultă că, în cafeneaua numitului Hervieux, de mai bine de șase luni se joacă foarte des jocul de bacara, el percepând asupra jocului o retribuție când mai mare, când mai mică, după împrejurări; că, în baza acestor fapte, ministerul public cere contra prevenitului aplicarea art. 410 din Codul penal; că prevenitul susține că acest text nu-i este aplicabil, fie din cauza că stabilimentul său nu are caracterul și destinația prevăzută de el, fie din cauză că jocul de bacara nu este un joc la noroc în sensul ce legea penală dă acestei calificări;

Asupra primului mijloc: Considerând că art. 415 § 5 din Codul penal (389, § 6 C. pen. rom.) pedepsește cu simple pedepse polițienești pe acei ce așează pe străzi, drumuri, în piețe sau bălciuri, jocuri la noroc; iar art. 410 din același Cod (350 C. pen. rom.) pedepsește cu pedepse corecționale pe acei cari țin case de jocuri la noroc; că primul text are în vedere fapte accidentale, care se petrec în ziua mează-mare și cad sub supravegherea polițienească; că al doilea text are în vedere fapte obicinuite și stabilimente clandestine;

Considerând că din instrucția urmată se stabilește că prevenitul primea obicinuit pe jucători în sufrageria despărțită de cafenea prin bucatărie, și că această cameră era mai în toate serile prefăcută în sală de joc; că toți acei cari veneau erau primiți și jucau bacara, stăpânul cafelelei percepând o retribuție din joc; că, deci, toate caracterele delictului prevăzute de art. 410 C. pen. (350 C. rom.) sunt întrunite.

Asupra mijlocului al doilea: — Considerând că jocurile la care se referă art. 410 C. penal (350 C. rom.) sunt acele în care hasardul este mai presus de iscusința și combinația inteligenței; că mai cu samă jocul bacara intră în această categorie, câștigul său pierderea atârând mai tot-deauna de valoarea cărților distribuite jucătorilor, sau a acelor suplimentare ce ei pot cere; că dacă, în unele cazuri, jucătorul poate sta la îndoială asupra punctului de a se și dacă trebuie să ceară alte cărți, sau dacă trebuie să păstreze pe acele primite din capul locului, partea ce acest calcul poate să aibă asupra rezultatului jocului este de tot mică în comparație cu partea ce aparține norocului; că dacă jocul cunoscut sub numele de bacara n'ar intra în categoria jocurilor la noroc sau de hasard, cu drept cuvânt s'ar putea dice că asemenea jocuri n'ar mai avea ființă. Pentru aceste motive, condamnă, etc.

(Din *Pandectes Périodiques*, anul 1900. 2. p. 334, 335).

Observație. — Toate legislațiunile oprese și pedepse jocurile de hasard sau la noroc, și cu toate-acestea, peste tot locul se joacă.

La Români, jocurile la noroc nu numai că erau oprite, dar era chiar oprit de a privi pe jucători:

» *Hac generali lege decernimus, ut nulli liceat in publicis vel privatis domibus, vel locis ludere, neque inspicere* (L. 1, in medio, Cod, *De aleatoribus et aleorum lusu*, 3, 43).

Prin această lege, Justinian oprește până și căluseii (*les petits chevaux*), conferind o acțiune în re-petiție aceluia cari perduse la asemenea jocuri, și ordonând confiscarea caselor în care ele se jucau: «*Prohibemus etiam ne sint equi lignei; et si quis ex hac occasione vincatur, hoc ipse recuperet: domibus eorum publicatis, ibi hæc reperiuntur*» (L. 1, Cod., loco cit.). Legea romană nu permitea de cât jocurile care contribuiau la exercițiul și dezvoltarea corpului (Cpr. art. 1637 Cod civ. actual) (1).

Art. 1706 din Codul Calimach (cpr. art. 1272 C. austriac) oprește și el jocurile de cărți, însă numai pe acele de întâmplare, adică care atârnă de singurul noroc, precum: *banca, curea, coțca* (de unde pe semne ne vine cuvântul *coțcar*), și altele asemenea.

În fine, pe lângă dispozițiile actuale ce le avem în Codul penal (art. 349, 350, 389, § 6, 391, 392), trebuie să semnalăm art. 100, § ultim din legea organ. judecătorești de la 1890, care prevede pedepse disciplinare pentru *judecătorii cari joacă cărți la noroc*.

Se vede că această uricioasă patimă este adânc intrată în moravurile noastre, de vreme ce legiuitorul o presupune și la judecători. Numai de nu ar rămânea și această lege, ca multe altele, o literă moartă.

Dreptul nostru anterior cuprinde mai multe dispoziții prohibitive, în privința jocurilor la noroc, din care vom reproduce numai câte-va:

Ast-fel, așezământul polițienesc din 1850 dispune că casele de joc sunt în nemijlocita priveghere a poliției. «*Jocurile la noroc sunt oprite, adaogă acest așezământ. Poliția este datoare de a călca ori ce casă publică, unde s'ar afla să se ție asemenea jocuri; și pre antreprenori și jucători să-i oprească spre a se pedepsi după toată asprimea legilor*» (2).

În secția a IV a acestui important așezământ (3), între atribuțiile comisariilor de poliție, găsim următoarea dispoziție: «*Comisarii de poliție vor opri vîndarea sau expoziția de tot soiul de tablouri și stampe ce reprezintă fapte desfrânate, confiscându-le unde le vor găsi; nu vor îngădui inscripții sau mînjituri pe ziduri adresate în contra Guvernului, a cinstei persoanelor sau a moralului; vor privighera cu dinadinsul asupra șarlatanilor, coțcarilor și altor înșelători; nu vor îngădui îmbrăcăminte contrare buneii cuviințe, precum și jocuri sau alte reprezentații nemorale; vor închide jocurile de hasard, arestuind în dată și trimetînd la poliție pe jucătorii și pe proprietarii unor asemenea locuri; se vor îngriji de a se închide cafenelele și alte locuri publice la ceasurile hotărîte, adică: la 11 ceasuri de noapte, iarna, afară din vremea carnavalului, și la 12, vara*».

Această legiuire dă funcționarilor polițienești, pentru îndeplinirea funcțiunii lor, mai multe sfaturi, care n'ar strica, dacă s'ar pune în practică și astăzi. Reproducem această dispoziție, recomandînd-o cu tot dinadinsul actualilor prefecți de poliție, polițai, comisari, etc.:

(1) Veđi L. 2, § 1 și L. 3, Dig., *De aleatoribus*, 11. 5.

(2) Veđi Manualul administrativ al Moldovei, I, p. 305.

(3) *Idem*, I, p. 319, art. 115.

«Funcționarii poliției, în împlinirea îndatoririlor lor, vor avea o purtare vrednică, sfoasă, fără asprime în cuvinte sau în fapte, datorii fiind mai bine de a cerca prin dese îngrijiri și sfaturi să întâmpine faptele oprite, de cât a le pedepsi; în toate întâmplările, sirguința lor va fi de a nu trage asupra-le prepus, sau de a nu lovi zadarnic la dreptățile cuiva» (4).

În Manualul administrativ al Moldovei, din care am extras dispozițiile mai sus reproduse, găsim, în privința jocului la noroc, alte dispoziții de mare interes, pe care generația actuală, de bună seamă, nu le cunoaște.

Iată, cum se exprimă, în această privință, talmăcirea Excel. sale d-lui deplin împuternicitului president Graf Palin, către divanurile Principatelor Moldaviei și a Valachiei, din 22 Iulie 1828, sub No. 2629, coprindețoare de măsurile poruncite a se lua pentru oprirea jocurilor de cărți :

«Ocârmuirea încredințată mie de către Marele Domn și Împărat, întru de a priveghia pentru buna stare și fericirea norodului, nu m'au lăsat a trece din vedere păgubitoarele urmări ce curg din pricina jocului cărților; și, dar, spre a desrădăcina și a curma răul acesta la începutul lui, și spre a nu-l lăsa de a se întinde mai mult, Eu de cuviință găsesc a porunci Divanului ca să pue în lucrare aceasta mai jos următoare :

1° Să se facă tuturor în deobște cunoscut, că jocul cărților este oprit nu numai pe la tractiruri, dar și prin toate casele.

2° Să se facă cunoscut că poliția orașănească are porunca mea, ca în ori-ce loc, de ori-ce stare vor fi, să confiste banii ce va afla în locul acela, iar pe gazda ce a primit la sine jocul cărților, să se ia sub paza polițienească, cercetând împrejurările.

Punerea aceasta la cale Eu din partea mea am făcut-o cunoscut d-lor sale Consulatelor puterilor străine cu aceea ca ei să li facă cunoscut tuturor supușilor străini ce se găsesc aici, spre a se conforma la aceasta; nu mai puțin am înștiințat de aceasta și pe Comandantul, ca și el din partea lui să înștiințeze pe acei de care aceasta se atinge. În sfârșit. Eu am dat toate povățuirile trebuitoare poliției de aici întru aceasta.

Eu sunt bine încredințat că d-lor mădulările divanului vor prețui toate acele ce sunt neapărat trebuitoare întru de a ajunge la acel fericit scop, cu care Eu am și făcut această punere la cale».

Această poruncă este întărită și reamintită Divanurilor, prin officia generalului adjutant Kiselev, din 28 Ghenare 1830 :

«După știința ce am luat, că s'au înouit iarăși jocuri de cărți desbrăcătoare în Principat, Eu de datorie găsesc a întări oprirea făcută întru aceasta în anul 1828 din porunca împărăteștii sale Măririi, de către fostul împuternicit president Graf Palin, cu hotărîre ca țiiitorii tractirurilor unde urmează asemenea joc de cărți, acei străini vor fi surguniți peste graniță (5), iar pămîntenii nu numai că vor fi surguniți din oraș prin poliție, dar încă vor fi supuși asprei pedepse.

Pentru aceea, dar, Eu pui înaintea Divanului ca să facă fără întârziere publicații prin Principat, spre a nu îngădui jocuri de cărți desbrăcătoare (hasard), supunind pe acei vinovați, la din potrivă urmare, pedepsei, precum se dice mai sus».

Cu toate poruncile date de trimesii Țărilor, cari

(4) Beciurile poliției în care câte-o dată se bat și schingiuiesc pe unii, mai cu seamă pe acei care votează în contra Guvernului, sau cari cutează a nu mărturisii faptul ce li se impută, sunt deci o invenție a civilizației moderne.

(5) Cpr. art. 266 din vechiul Cod penal prusac, din 14 Aprilie 1851, citat înfră, nota 8.

vroia să ne moralizeze, jocul de cărți nu înceta; ba ceva mai mult, se întâmpla adesea-ori ca casierii, sameșii, cum se dicea pe atunci, să joace în cărți banii hasnelei sau visteriei.

Aceasta se dovedește prin următoarele două acte :
1. Dispoziția din officia Excelenței sale domnul vice-president general Mircovci, din 8 Iunie 1832, către Sfatul cârmuitor, atingătoare de despăgubirea haznelei cu banii ce un casier au jucat în cărți și i-au perdut :

«Imprejurarea atingătoare de jucarea în cărți a banilor haznelei, supunându-se de către Excelența sa d-l general Mircovici deslegării d-lui plenipotent, au primit predpisania (porunca) Excelenței sale de sub No. 1014 coprindețoare : Că după înalta poruncă, publicată în anul 1828 de graf Palin și în urmă poftorită (repetată) de Excelența sa prin împărțășirea către Divanul împlintor, la 28 Ghenare 1830, jocul cărților de hasard este oprit în Principatură, și fiind că în acea poruncă se cuprind îndestule legiuiri atingătoare de asemenea întâmplări, se pune înainte, ca și la această pricină urmându-se după rânduiala așezată, să împlinească, după legiuirile pămîntului, banii perduți de la fețele ce i-au luat».

2. Dispoziția din anaforoa Sfatului, din 25 Iunie 1845, pentru pedeapsa unui casier ținutal, care au perdut în jocul cărților bani de ai Fiscului, și pentru despăgubirea Fiscului de la conjucători :

«Sfatul au luat aminte întâiu că urmarea fețelor conjucătoare se socotește în deopotrivă vinovăția cu a casierului, pentru că ele cunoscându-l în calitate de sameș, însărcinat cu adunături de sumi a visteriei, s'au întins a întrebuiința, precum se lămurește, și ademenirea de a-l trage la joc așa de mare, nesfiindu-se de dererile necontentite a sumelor însemnate și nepotrivite cu poziția particulară a casierului; după care ele s'au pus în risc de a trage asupra-le, fără îndoială, toate consecințele ce vor isvorî din asemenea desfrânate și necuviincoase fapte; al doilea, că despăgubirea Fiscului se cuvine a se face fără întârziere de acolo unde se dovedește că s'au pus în pierdere dreptul său; și al treilea, că întâmplându-se o asemenea pildă și sub cârmuirea provizornică, la anul 1832, s'au împlinit banii haznelei prin măsurii polițienești de la fețele ce câștigase în cărți, și prin urmare, încheie a sa socotință ca sumele de bani a haznelei, pierdute de casierii în jocul cărților, să se împlinească de la fețele care au jucat cu dînsul, fără a li se mai lua în băgare de seamă vre-o îndreptare ce ar da, socotindu-se ca o plăsmuire; de vreme ce în seanta Sfatului au mărturisit că au jucat cu casierul cărți în mai multe rânduri și la locurile însemnate de dînsul.

«Tot o dată Sfatul luând aminte că jocul de cărți al casierului au fost și este o uneltire cu deservîșire desaprobată, și certată de cârmuire, ca o urmare aducătoare de isprăvi nepriincoase societății, găsește de cuviință ca să se înouiască publicație, prin care să se vestească îndeobște că întrebuiințarea de asemenea jocuri este cu totul oprită, și la întâmplare de reclamație și donosire în privința banilor haznelei, jucătorii de cărți vor fi supuși răspunderii, fără a se putea apăra cu ori-care cuvînt de desvinovățire; iar pe lângă aceste, spre a se pune o curmare neapărat trebuitoare la desele sfitarisiri de bani a visteriei ce se fac din partea deosebițiilor însărcinați cu adunarea lor, Sfatul este de socotință ca să se pregătească un proiect spre a se legiui, pe lângă despăgubirea Fiscului, și osînda de degradație la fețele cu ranguri ce ar urma de acum înainte asemenea sfitarisire și nu ar fi în stare a întoarce din averea lor suma sfitarisită; iar cele fără ranguri să fie judecate după Codul criminal și supuse

unei aspre pedepse, în potrivire cu osînda degradăției, care proiect ⁽⁶⁾ supuinđu-se adunării obștești și câștigând înaltă întărire, să aibă aplicație la întâmplări de asemenea urmări, iar acum în cât pentru casier să se publice ca el să nu mai fie primit în slujba Statului».

lata acum și circulara departamentului din lăuntru, din 28 Iulie 1832, către Ispravnici, pentru oprirea jocurilor de cărți *desbrăcătoare* :

«Departamentul acesta, atât pe temeiul ofiției d-lui vice-president, urmată către Sfatul ocărmuitor și însoțită acum cu adausul postelniciei, din 28 Ghenarie 1830, și împărtășită acelei Ispravniciei prin cartea desființatului Divan împlinitor, din 8 Februarie aceluiași an, No. 3278, întărește cu asprime Ispravniciei să publice spre obșteasca știință, ca jocul de cărți *desbrăcător*, precum : *bancul ghiordumul, otusburul, albișfeul* (11^{1/2}), și în sfârșit ori-ce fel de joc *desbrăcător* cu sume grele, să nu se mai întrebuițeze, tot o-dată adăogând prin publicații o așa îngrozitoare măsură că, dacă cine-va, de ori-ce stare ar fi, ar îndrăzni a calca o poruncă ce este spre oprirea unei neîncuviințări ce aduce pagubă mare și până la cădere de familii, osebit de hotărîrea dată atunci de d-l plenipotent, prin numerata ofiție (a cărei împlinire se va păzi cu neștrămutare) s'au hotărît încă ca descoperitorul unor așa călcători de porunci să iea în folosul său suma banilor cu care acei se vor afla jucând. Ispravnicia, dar, cetind cu amănuntul aceasta și încredințându-se și de acturile de mai înainte, va urma cuprinderea lor în tocmai cu toată privigherea și va raporta de lucrare, iar și când va descoperi asemenea impropțiivă urmare, spre întrebuițare căduțelor măsurii cu dînsii» (7).

După acest lung istoric, prin care am voit să dovedim un lucru prea cunoscut, și anume: că jocul de cărți, această plagă socială, a existat în tot d'a-una în țara noastră, venim la interpretarea art. 410 din Codul penal fr. (350 din Codul nostru), pe care o face sentința tribunalului din Aurillac, ce publicăm astă-di.

După art. 350 din Codul nostru penal, acei cari țin case de jocuri de noroc, primind pe jucători, fie obștește, fie după recomandăție, sunt pedepsiți cu închisoarea și cu amenda, osebit de pedapsa cuvenită aceluia cari sunt jucători de meserie (art. 349 C. pen.) (8).

Pentru ca acest delict să-și aibă ființă, trei elemente sunt neapărate: 1° Ținerea unei case de joc; 2° Jocul să fie considerat ca joc la noroc sau de hasard; 3° Primirea jucătorilor obștește sau după recomandăție (9).

Ce este un joc la noroc ?

Jocul la noroc sau la hasard este acela care atârna exclusiv numai de noroc sau întâmplare, și care nu cere nici o combinație sau dibăcie din partea jucătorului (9). «Din punctul de vedere al aplicărei

legei penale, dice art. 487, § 1 din Codul penal italian, se consideră ca jocuri de hasard, acelea în care câștigul său perderea atârna în totul sau aproape în totul de hasard».

Ast-fel, nu sunt jocuri la noroc acele cunoscute sub numele de: *piquet* (10), *bésigue* (11), *preferanță* (12), *panțarolă, écarté*, etc. «Considerând, dice Curtea de casație din Franța, în privința acestui din urmă joc, că nu pot fi considerate ca jocuri la noroc de cât acele care atârna numai de noroc sau hasard (*aux quels le hasard préside*); că jocul de care e vorba în specie (*l'écarté*) nu poate intra în categoria jocurilor oprite în localurile publice, fiindcă, în acest joc, *iscușința jucătorului se combină cu norocul*» (13).

Nu pot, de asemenea, fi considerate ca jocuri de noroc: concina, whistul, șahul, jocul de dame, de table (*tric-trac*), de domino, (14), popicele (15), biliardul (16), și în fine, toate acele jocuri care cer din partea jucătorului o dibăcie și o iscușință ce se combină cu hasardul (17).

Sunt, din contră, jocuri la noroc: stosul (18), ghiordumul, macaua, pokerul (19), ramsul, mausul, lansquetul (20), ruleta (21), bacara (care este de două feluri: bacara drum de fer și bacara banc) (22),

(10) C. Focșani, *Dreptul* din 1884, No. 66. Cas. fr. Sirey, 45. 2. 546, nota 1. D. P. 57. 1. 78. D. P. 55. 1. 444. Garraud, F. Hélie, *Blanche, loco supra cit.* Pand. fr., V^o *Jeu*, 239.

(11) Veđi nota precedentă.
(12) C. Focșani, *Dreptul* din 1884, No. 66. Trib. Gorj, *Dreptul* din 1889, No. 72.

(13) Cas. fr. Sirey, 63. 1. 551. D. P. 63. 5. 226. C. Bordeaux, și Pau, Sirey, 45. 2. 546. Sirey, 61. 2. 424. D. P. 61. 5. 274. *Contră* : C. Rennes, Sirey, 45. 2. 546 și alte decisiї citate în Répert. Sirey, *Jeu et pari*, 424.—Jocul *écarté* este însă un joc de noroc din partea aceluia cari pariază și pontează asupra jocului unuia său altuia din jucători, fără a'ї cunoaște iscușința. Cas. fr. D. P. 52. 1. 222. Sirey, 52. 1. 427. Cpr. Garraud, *op. cit.*, p. 41, nota 19. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 426.

(14) Cpr. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 433, 440. T. Huc, XI, 316.

(15) Cas. fr. Sirey, 55. 1. 640. D. P. 55. 1. 223. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 439. Pand. fr., *Jeu*, 247. Garraud, *op. cit.*, VI, 2386, p. 39.
(16) Garraud, *loco cit.* Répert. Sirey, V^o *cit.*, 441 urm. Pand. fr., *Jeu*, 243 urm. Cas. fr. Pand. Périod. 1899. 1. 485. D. P. 1900. 1. 305. C. Aix, Sirey, 93. 2. 19. Trebuie însă să observăm că jocul de biliard nu intră în categoria jocurilor prevădute de art. 1637 C. civ., pentru care legea conferă o acțiune. Pand. fr., V^o *cit.*, 30 și 246. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 65. Laurent, XXVII, 198. Aubry et Rau, IV, § 86, p. 577, nota 16. T. Huc, XI, 316. Guillaouard, *Contrats aléatoires*, 50. Troplong, *Idem*, 57. Baudry et Wahl, *Contrats aléatoires*, 36.—*Contră* : P. Pont, *Petits contrats*, I, 609. Janoly, *Jeu et pari*, p. 39.

(17) Cpr. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 440.

(18) C. Focșani, *Dreptul* din 1884, No. 66.

(19) Répert. Sirey, V^o *cit.*, 433, 571.

(20) Répert. Sirey, V^o și *loco cit.* Pand. fr. *Jeu*, 228.

(21) C. Focșani, *Dreptul*, *loco cit.* Garraud, *op. cit.* VI, p. 41, nota 18. F. Hélie, V, 2322. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 433. Villey, nota în Sirey, 81, p. 25, col. 3. Ruleta este jocul de hasard prin excelență; căci numai norocul său hasardul poate să facă ca bomba să se oprească pe roșii sau pe neagră, pe cutare sau cutare număr. Ea nu mai există astăzi de cât la *Monte-Carlo*. Există însă înainte la Baden, Spa, Ostanda și atrăgea mulți vizitatori, a căror cadavre rămănea însă de multe ori acolo.

(22) Trib. Covurlui, *Curierul Judiciar* din 1902, No. 44. Trib. Aurillac, sentința ce adnotăm. Cas. belg. și C. Gand, Sirey, 81. 4. 25 urm. (cu nota lui E. Villey). Cas. fr. D. P. 56. 1. 95. Garraud, *op. cit.*, VI, p. 41, nota 18, *in fine*. Répert. Sirey, V^o *cit.*, 447 urm. Pand. fr., V^o *cit.*, 227.—*Contră* C. Focșani. «Considerând, dice această decizie, că jocul *bacara* nu poate fi considerat ca un pur joc de hasard; căci, în acest joc, câștigul, pe lângă noroc, atârna în mare parte atât de isteșimea cum și de combinația de spirit a jucătorului (?). Se vede că judecătorii cari au pronunțat această decizie nu prea aveau idee de acest joc *desbrăcător*, după cum îl numesc documentele ce am reprodus mai sus. Norocilor ! Intre acești judecători se vede semnat și amicul nostru, dl. El. G. Economu, astăzi prim-president la Curtea din Galați».

(6) Un asemenea proiect nu s'a mai făcut.
(7) Toate aceste importante documente sunt publicate în Manualul administrativ al Moldovei, t. I, p. 335—338.
(8) Acest text nu există în Codul fr., ci este împrumutat de la art. 266 din vechiul Cod penal prusac, care, deosebindu-se de textul nostru, prevede pentru jucătorii de meserie amenda de la 100 până la 200 taleri și isgonirea din țară pentru jucătorii cari ar fi străini. Este regretabil că textul nostru n'a reprodus această dispoziție. Cpr. art. 4, *in fine* din legea fr. de la 27 Mai 1885, care asimilează vagabondagiului faptul de a practica obicinuīt jocuri de hasard pe calea publică, și de a-și trage din ele subsistența dîlnică. Veđi Garraud, *op. cit. infra*, VI, 2399.
(9) Cpr. Trib. Covurlui, *Curierul Judiciar* din 1902, No. 44. C. Focșani, *Dreptul* din 1884, No. 66. Garraud, *Tr. th. et pratique de dr. pénal*, VI, 2390 (ed. a 2-a).
(9) Cpr. Trib. Covurlui, sentință *supra* citată. F. Hélie, *Th. du Code pénal*, V, 2322. Blanche, *Études pratiques sur le C. pénal*, VI, 290. Garraud, *Tr. th. et pratique de dr. pénal*, VI, 2386.

călușei (*les petits chevaux*)⁽²³⁾, cari am vădut că erau oprii și la Romani⁽²⁴⁾, jocul de *dés*⁽²⁵⁾, jocul de loto⁽²⁶⁾, și în fine, toate jocurile în care pierderea sau câștigul atârnă numai de noroc sau de hasard.

Chestiunea de a se ști dacă un joc este, sau nu, de hasard, și cade ori nu cade, ca atare, sub prevederile legii penale, nefiind o pură chestie de fapt, este supusă controlului Curții de casație. În adevăr, nu este vorba, în specie, de a se ști numai dacă cutare sau cutare joc este, sau nu, un joc de hasard, ci dacă cutare joc, considerat în sine, cu regulile ce-i sunt proprii, intră, sau nu, independent de împrejurările de fapt, în categoria acelor prevădute de lege⁽²⁷⁾.

Am examinat până acum unul din elementele delictului prevădut și pedepsit de art. 350 din Codul penal, și anume: care joc este la noroc.

Al doilea și al treilea element a acestui delict, consistă în finerea unei case de joc și în primirea în ea a publicului, spre a juca jocuri la noroc.

O casă de joc este aceea în care *publicul este primit* obștește, sau după recomandăția acelor interesați, spre a se deda la jocuri de hasard, fie chiar în mod nepermanent⁽²⁸⁾, și pentru sumi de mică însemnătate⁽²⁹⁾.

Art. 350 din Codul penal nu este deci aplicabil particularilor cari organizează la dênșii acasă, chiar în mod obicinuit, partide de jocuri de hasard, la

(23) Cpr. C. Douai și Paris, *Pand. Périod.* 99. 2. 285. D. P. 1903, 2. 10. *Pand. fr.* V^o *Jeu*, 235. *Répert. Sirey*, eod V^o, 433.—O circulară a Minist. de interne din Franța, din 30 April 1887, permite călușei în cazinurile stabilimentelor balneare. Acest joc, curat de hasard, funcționează de asemenea în țara noastră la Slănic (Moldova), nu știm însă în baza căreia autorizații. Se vede că este mai mult o toleranță.

(24) Veđi începutul acestei observații.

(25) Jocul de *dés* (zaruri) este necontestat un joc de hasard; de aceea el a și fost interzis în Franța prin ordonanța din 1369. Cpr. Baudry et Wahl, *Contrats aléatoires*, 35.—Cpr. *Pand. fr.*, V^o *Jeu*, 221 urm. și *Répert. Sirey*, eod V^o, 427 urm., care dau o listă aproape completă de jocurile de hasard ce se joacă în Franța. Probabil că ele sunt cunoscute și la noi de acei *competenți*.

(26) Baudry et Wahl, *op. cit.*, 35. Frérejouan du Saint, *Jeu et pari*, 107. *Répert. Sirey*, V^o *cit.*, 433 *in fine*.

(27) Cpr. *Répert. Sirey*, V^o *cit.*, 453 urm. *Pand. fr.*, *Jeu*, 248 urm. Garraud, *op. cit.*, VI, 2386, p. 40. *Cas. fr. Sirey*, 58. 1. 416. D. P. 58. 5. 219. D. P. 92. 1. 38. *Pand. Périod.* 92. 7 (tabla de materii), p. 109, col. 2.

(28) Cpr. *Répert. Sirey*, V^o *cit.*, 397. Obiceiul nu este deci un element al delictului. Cuvintul *obștește*, care figurează în textul nostru, nu însemnează *obicinuit*. El formează o antitesă cu cuvintele după recomandăție, care se ved în text mai la vale, și însemnează: *direct sau fără recomandăție: librement*, după cum se exprimă textul corespunzător francez (410).

Cu-toate-acestea, prin forța lucrurilor, obiceiul va putea să aibă însemnătate și în cazul de față. Ast-fel, instalarea unui joc de hasard, într-o crismă, cafenea sau alt local public, într'un mod cu totul accidental, se va pedepsi numai ca contravenție polițienească, conform art. 389, § 6; iar instalarea unor jocuri de hasard în ast-fel de localuri în mod permanent se va pedepsi ca delict, potrivit art. 350 din Codul penal. Cpr. Garraud, *op. cit.*, VI, 2392.

(29) F. Hélie, *op. cit.*, 233. *Répert. Sirey*, V^o *cit.*, 398. Nu se cere, de asemenea, ca stăpânul sau antreprenorul stabilimentului să tragă din joc un folos personal (cpr. *Répert. Sirey* V^o *cit.*, 394; Garraud, *op. cit.*, VI, 2391, *in fine*), nici ca stabilimentul să fie în mod special destinat la exploatarea jocurilor de hasard. Se poate, în adevăr, ca cineva să țină o casă de joc, fără ca ea să fie anume destinată la acest comerț necinstit. A ținea o casă de joc, însemnează, deci, a primi în ea publicul spre a juca jocuri la noroc. Ast-fel, cafengiul, crășmariul, hangiul, cari tolerează ca în stabilimentul lor să se joace jocurile la noroc sau de hasard, comite delictul prevădut de art. 350 C. p. n., cu toate că n'ar trage nici un folos din aceste jocuri. Cpr. Garraud, *op. cit.*, VI, 2391.

care nu iaă însă parte de cât membrii de ai familiei, sau chiar și persoane străine, după o invitație personală.

Particulari sunt, în adevăr, liberi de a se deda în domiciliul lor la ori-ce soiuri de jocuri, destul este ca aceste jocuri, fie chiar de hasard, să fie restrinse în cercul familiei lor și a relațiilor lor private. Ceea ce legea pedepsește nu este, deci, jocul de hasard în sine⁽³⁰⁾, ci faptul de a ține o casă de joc accesibilă publicului⁽³¹⁾.

Pentru aceste case clandestine, în care jucătorii se desbracă unii pe alții, s'a inventat cuvintele: *tripot*, *boui-boui*, etc.

Ast-fel, cafengiul, birtașul, hangiul și chiar particularii cari primesc în casa lor publicul spre a juca jocuri la noroc, cad sub dispoziția art. 350 din Codul penal⁽³²⁾. «Este pedepsit cu amenda de 1500 mărci, stăpânul unui local destinat la întruniri publice [*der Inhaber eines öffentlichen Versammlungsort*], care va fi tolerat jocuri de hasard, sau care va fi prestat concursul său spre a ascunde existența acestor jocuri», ăice art. 285 din Codul penal german⁽³³⁾.

De aici rezultă că cercurile și cluburile *inchise*, care nu sunt accesibile publicului, ci numai membrilor societari, nu pot, în genere, fi privite ca case de jocuri de noroc, deși în ele s'ar juca asemenea jocuri; pentru-că ele sunt privite ca localuri de întruniri private, iar nu ca localuri pulice⁽³⁴⁾. Numai

(30) Aceasta nu se pedepsește de legea noastră de cât pentru acei cari fac o meserie din aceste jocuri (art. 349 C. pen.).

(31) Garraud, VI, 2393. *Répert. Sirey*, V^o *cit.*, 399 urm. *Pand. fr.* V^o *cit.*, 191 urm. F. Hélie, *op. cit.*, 2318. Blanche, *op. cit.*, VI, 284.

(32) *Répert. Sirey*, V^o *cit.*, 400 urm. *Pand. fr.*, *Jeu*, 199 urm. F. Hélie, VI, 2334. Blanche, VII, 340. Garraud, VI, 2392, text și nota 28. Trib. Aurillac, sentința ce adnotăm.

(33) Cpr. art. 267 din vechiul Cod penal prusac, de la 1851, în care toți acei cari tolerează în stabilimentele lor publice jocuri de hasard, sau le ascund, sunt pedepsiți numai cu amenda de la 20 până la 500 taleri. Textul suscitât adăogă însă că, în caz, de a doua recedivă, acești indiviđi perd dreptul de a mai exercita profesiunea lor, dispoziție care, fără cuvint s'a eliminat de legiuitorul nostru, din art. 350. După Codul penal german actual (art. 283, § 1), faptul unui comerciant, care a încetat plățile, de o fi risipit banii prin jocuri la noroc, îl face culpabil de bancrută simplă. În fine, acest Cod (art. 361, § 5), mai pedepsește încă pe acei cari se dedau jocului, beției, sau trândăviei (*wer sich dem Spiel, Trunk, oder Mussiggang dergestalt hingibt*), în așa mod în cât cad într'o stare care necesitează intervenția autorităților pentru a le procura ajutoare, atât lor personal, cât și persoanelor supuse puterii și supravegherei lor.

Asemenea dispoziție ar prinde bine și la noi. Poate ar fi intrucât-va o stavilă în contra beției și a alcoolismului, care din ăi în ăi iaă proporții îngrijitoare.

Pe când scrieam aceste rânduri, nimenea nu se gândea încă la o lege contra beției. Un asemenea proiect s'a depus însă de curind la Camera din inițiativă parlamentară. Proiectul a fost bine primit de presă și declarat urgent de Cameră. Acei competenți l'au respins însă în secțiuni, sunt acum câte-va ăile; în cât lege asupra beției probabil nu vom mai avea. Bețivii însă vor rămânea, cărciumarii fiind de astă dată triumfători, pentru că mulți din ei sunt alegători. Hai! să le fie!

(34) În Franța, deschiderea unui cerc sau club este supusă autorizației administrative (prefectului). Mai toate autorizațiile ce se dau în această privință cuprind următorul articol adăos la statute, imprumutat de la circul. Ministerului de interne din 10 Iulie 1886: «Ori-ce joc de hasard este formal interzis. Sunt mai cu seamă oprite jocurile următoare: le baccara, le lansquenel, le trente-et-un, le trente et quarante, les dés, le chemin de fer, le quinze, le vingt-et-un, le derby-steeple-chasse, le pharaon, le passe-dix, la roulette et jeux similaires». Aceasta nu împedică însă jocurile de hasard în toate cercurile și cluburile. Pe lângă obligația de a nu se juca jocuri de hasard, autorizarea prefectului mai pune încă îndatorirea de a închide clubul la o

acele cercuri sau cluburi pot fi considerate ca case de jocuri de noroc, în care publicul este lesne admis, fie chiar după recomandăția unuia sau mai multor din membrii societarii. Această soluție n'a suferit nici odată vre-o îndoială, și tribunalul de Covurlui, sub presid. d-lui D. G. Maxim, a pronunțat, în această privință, o sentință foarte bine motivată (85).

Acestea sunt micile observații la care mărginim de o cam dată studiul nostru asupra jocurilor de hazard, de și am mai avea încă multe de spus în această privință. Dacă ele sunt prea lungi, cetitorul care va avea curajul de a înghiți întregul articol ne va scusa.

Am avut multă greutate pentru a distinge adevăratele jocuri de hasard de acelea în care are rol nu numai norocul, care este orb, dar și iscusința sau combinația jucătorului; și aceasta pentru motivul că nu cunoaștem nici un joc din experiență, nici măcar concina, fie prădată sau altfel. O mărturisim cu toată rușinea noastră.

Nu am enumerat toate jocurile de cărți, pentru că sunt prea multe.

Am vorbit însă de cele mai de căpetenie, care au curs la noi, atât în saloanele bogatului, cât și în coliba săracului, unde și unii și alții se desbracă între ei.

S'au vădut jucători, cari ne mai având ce juca, și-au jucat și pierdut femeea. De astă dată, de bună samă, câștigătorul a fost perdetor. Acolo unde n'am priceput, am întrebat pe alții, și experți am găsit destui în această materie.

D. Alexandresco

Intrunirea Comitetului de redacție

Al Ziarului

«Curierul Judiciar»

În seara de 26 Ianuarie 1904, la orele 9, a avut loc întrunirea Comitetului de redacție a jurnalului nostru, la d-l advocat D. N. Comșa, în str. Dionisie 72. Întrunirea a avut de scop reorganizarea comitetului de redacție și primirea de noi membri. Cu această ocazie s'au discutat și mai multe chestiuni referitoare la complectarea îmbunătățirilor de adus Ziarului, pentru a deservi cât mai complect publicul nostru cetitor.

Intrunirea a durat până la orele 11¹/₂ din noapte, când s'a redactat următorul proces-verbal:

PROCES-VERBAL

Astă-zi, 26 Ianuarie 1904, la orele 9 seara, fiind întrunirea Comitetului de redacție al Curierului Judiciar, sub președenția d-lui director D. Alexandresco, au luat parte următorii d-ni membrii din comitetul de redacție: Tanoviceanu, Nenoveanu, Comșa, Mironescu, Maniu și Bădulescu.

Lo această întrunire au luat parte și d. Cesărescu, fost prim-redactor al ziarului, cum și d-nii: D. Dobrescu, Emanoil Antonescu și C. Sipsomo.

Oră anume determinată, de a nu primi persoane străine, mai cu seamă femei și copii. Veđi Répert. Sirey, V^o cit., 548.

(85) Curierul Judiciar din 1902, No. 44. Garraud, op. cit., VI, 2393. Blanche, VI, 286. F. Hélie, V, 2319, in fine, Répert. Sirey, V^o cit., 404 și 552. Cpr. C. Liège, D. P. 93. 2. 564.

D-nii membrii C. N. Toneanu, Vespasian Erbiceanu, S. Scriban, Em. M. Dan și N. D. Chirculescu s'au scuzat că nu pot lua parte, dar aderă la rezoluțiunile ce se vor lua.

S'a hotărît să se ia act de retragerea de fapt din Comitetul de redacție a d-lor: Virgil Alexandrescu, I. Rădoi și Romulus Voinescu.

S'au mai primit în comitetul de redacție d-nii: D. G. Maxim (Galați), Emanoil Antonescu, C. Petraru, D. Dobrescu, C. Sipsomo, Iulian Theodorescu, D. Murgășanu, (Craiova) și Radu Mandrea.

D-l I. Cesărescu a fost ales din nou prim-redactor.

S'a ales în urmă o Comisiune, ce va purta numele de Delegația Comitetului de redacție, compusă din d-nii: D. N. Comșa, Anton Nenoveanu, Em. Antonescu, Gr. V. Maniu, G. G. Mironescu, Iulian Theodorescu și D. Dobrescu, cari să citească și să verifice, dând aprobare de publicație, articolelor și hotăririlor trimise spre publicare.

Administrația fiind deosebită de redacție, se îndrituiesc cu totul d-l Ion S. Codreanu, administratorul-proprietar și editor al ziarului, pentru a urmări pe cei cari dădoresc abonamentele.

Acest proces-verbal a fost semnat de toți membrii prezenți.

INALTA CURTE DE CASAȚIE și JUSTIȚIE

A V I S

Se aduce la cunoștința d-lor membri ai baroului din Capitală și din județe că, cu începere de la 1 Februarie 1904, nici un avocat nu va fi admis a se prezenta dinaintea acestei Inalte Curți, fie pentru a răspunde la apel, fie pentru a pleda, de cât îmbrăcat în uniforma prevăzută de art. 2 al decretului din 29 Decembrie 1864.

Din ordinul d-lui Prim-Președinte.

Prim Grefier: A. Nenoveanu

26 Ianuarie, 1904

No. 531

UN TÂNĚR, licențiat în drept, dorește să intre ca secretar la un domn avocat, fără nici o pretențiune.

A se adresa în strada Progresului 8.

Toge reglementare

Pentru d-nii ADVOCAȚI și magistrați

Se găsește de vânzare în calitate superioară

La magazinul de pălării

R U B E N S

CALEA VICTORIEI, 28 ÎN FAȚA POLIȚIEI

AVIS

Cu numărul viitor de Duminică vom începe a distribui **Tabla de materii** a «Curierului Judiciar» pe anul trecut 1903, numai acelora cari se vor găsi la curent cu plata abonamentelor. Deci, rugăm cu insistență a ni se trimită achitarea sumelor datorite, prin mandat postal, direct la **Administrație**, numai pe adresa d-lui **Codreanu**, sau a se plăti la prezentarea incasatorilor noștri autorizați: **M. Herișescu** pentru Capitală și **I. Riveanu** pentru provincie, singurii în drept de a primi și elibera chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului «Curierul Judiciar».